

Življenjsko stanje v tretjem rajhu čezdalje slabše

VOJNA S SOVJETSKO UNIJO NEMŠKE ZALOGE NAGLOMA CRPA.—IZNAJDJIVOST NEMŠKIH KEMIKOV IN — KUHARJEV. — NADOMEŠTILA ZA PRISTNOST. — "SE VSE HUJŠE PRIDE"

Le malo poročil je dobiti o razmerah med prebivalstvom v Nemčiji. In kar jih pride skrivaj ali pa neposredno v svet, so sile pomanjkliva in nepopolna, ker je pač nemška cenzura neprekosljiva.

Oni teden smo poročali o matri in drugačen razpoloženju nemškega ljudstva v Nemčiji na podlagi zaupnih vesti od tamkaj. Slika je pokazala, da je notranji položaj nemške dežele že precej slab, ali vseeno pa še ne oboten. Danes naj se pomudimo malo pri vprašanju, kako gre Nemcem z ozirom na hrano v oblike doma.

Tretja vojna zima bo pač primorala civilno prebivalstvo na Nemškem k temu, da bo doprineslo nove žrtve v hrani in obliki.

Orjaška vojna v Rusiji in ogromna zahteva po hrani in obliki pa po drugih nešteth potrebščinah za nemške oborožene sile silita oblasti k temu, da omejujejo domačo uporabo bolj in bolj.

Nove karte za obliko

Oblasti so nedavno izdale nove karte za odmerke v nakupovanju oblike. Po njih so ljudje omejeni v nakupovanju oblačil najmanj za 50 odstotkov. Po teh odredbah je ljudem sploh nemogoče kupiti poglavitejše predmete v obliki, kakor n. pr. zimske suknje ali težke zimske oblike brez posebnega dovoljenja, ki ga oblasti dajo le ob izjemnih okolnostih.

Prav tako je z obutvijo. Tudi čevljev se ne dobi brez posebnega dovoljenja, med tem ko je videti nad delavnicami, koder se krpajo in popravljajo raztrgani in pokrevljani čevlji, nanznala: "Za sedaj se ne sprejemajo nobena več popravila." Čevljari se morajo posluževati le nadomestkov pri popravljanju obutve. Pravega usnja ne morejo dobiti. In če bi ga jim bilo mogoče dobiti, ga ne smejte rabiti.

"Prosti trg" izginja

Več tkanin, ki so se dale dobiti lansko leto brez posebnih kart za obliko, oziroma brez zgube v odmerkih, veljajo sedaj po dve, tri ali več točk zguebe v odmerkih za obliko. Tako niso klobuki, svilnina, namizni prti in drage ženske oblike več na "prostem" trgu.

Kožuhovina se da še vedno dobiti brez oblastvenega dovoljenja ali brez zgube točk v odmerkih. Točka pa je teoretično: dejansko gre vsa za nemške vojske na Ruskem in po drugih severnih krajih. Čudno je, pa le, da je kljub temu še vedno videti moderno obliko ženske, ki se razkazujejo in postavljajo po bogatejših berlinskih cestah z dragim kromom.

Nove solate iz kopriv

Položaj, z ozirom na glavna živila je ostal skoro popolnoma neizpremenjen, dasi je zgodnja zima ustvarila nove težkoče v prevažanju živeža, zlasti pa še krompirja. Hoteli so si moralni izmisliti na sto in sto novih formul in receptov, da strežejo lačnim gostom z jedili, ki še niso v seznamu odmerjene hrane.

Predeset novih solat, ki jih je sedaj dobiti po boljih restavracijah, vsebuje sestavine, med katerimi je poleg zelja tudi kopriva na tako častnem me-

stu. Te solate so seve vse brez olja ali majoneze.

Nadomestila za olje, med in majonezo izdeluje v primeroma velikih količinah nemška kemična industrija.

Velika nemška kemična družba I. G. Farben je pred nedavnim razposlala povabilo za namalico, na kateri je postregla ljudem s kavo s smetano, s konjakom in likerji, s čokoladnimi kolači, izbranimi solatami in kipnjenci s sadnim sokom. Vsaka reč, ki je prišla na mizo, je bila izdelek njenega laboratorija. Visoki stroški za izdelovanje in pomanjkanje delavcev, to oboje onemogučuje izdelovanje teh nadomestil na debelo.

Umetno plzensko pivo

Poznavalci zatrjujejo, da je nadomestna kava enaka pravi ne samo po okusu, duhu in barvi, nego tudi po učinku.

Neka druga kemična tvrdka izdeluje sedaj "umetno" plzensko pivo, ki se, kakor zatrjujejo izvedenci, ne razlikuje od pravega v ničemer. Cena sintetičnega izdelka omejuje baje sedanjou produkcijo.

Tobak je težavno vprašanje za oblasti. Zvišanje davka ne bo imelo nobenega posebnega učinka na tisto civilno in vojaško prebivalstvo, ki je vdano nikotinu. Vpeljavanje kadilskih kart, s-katerimi se omejuje kadijek na deset cigaret na dan, je že opažati ponekod in prejkonje pride do tega kmalu tudi v Berlinu.

To poročilo je prišlo neposredno skozi roke strogih nemških cenzurnih uradnikov in ga je vzeti na znanje v tem smislu. Prejkone so razmere, opisane v njem, veliko hujše in slabše, kakor je to morda lahko čitati tudi med vrsticami.

V septembetu 768 ubitih v cestnih nesrečah na Anglešku

Naznanjeno je bilo zadnji teden, da so meseca septembra letos zahtevalo cestne nesreče na Anglešku 768 človeških življenj, kar predstavlja zmanjšanje za 140 smrtnih od lani in za 360 v septembri, 1939. Od vseh smrtnih ponesrečb se jih je 252 primerilo med zatemnitvami.

Vrh tega je bilo še 4,105 oseb težko telesno poškodovanih.

HRAM BOŽJI PO BOMBARDIRANJU

Na gornji sliki je cerkev v Londonu in posledice po bombardiranju načinjeno iz nemških letal.

Snaga v Italiji ni še nikoli slovala za snago. V tej vojni je še slabše, ker ni blaga za obliko, pa mora posebno revnij ljudstvo hoditi obleceno v capah. Končno je nastalo še pomanjkanje mila, ki je bilo za revne Italijane že prej lukšus. Sedaj stane kos mila v Italiji 60c. Vsakdo ga sme kupiti ne več kot en kos na določeno število dni. V Zed. državah stane kos mila za umivanje kože od 5 do 10c. Lahko si predstavljate, kaj pomeni 60c za kos mila v Italiji, kjer je tolikšna vstopna cena za revno družino že lep denar! Edina pomoč je, da se bodo ljudje manj umivali, kar pa zdravju ni koristno. In kjer ni snage, je polje ugodno za mrčes.

Kongresnik Dies, načelnik komisije za preiskovanje neameriških aktivnosti, se je odločil preiskati tudi delovanje organizacije America First, ki je obdolžena prohitlerstva in ščuvanja v sabotažo; dalje bo Dies pogledal tudi v aktivnosti komiteja Fight for Freedom. Slednjega dolže, da deluje za zaplet te dežele v vojno v prid Anglij. Za preiskovanje takih akcij kongresnik Dies ni prava oseba.

V New Yorku je bil pri zadnjih občinskih volitvah izvoljen v mestni svet tudi en komunist. Prvi, ki je prodri v urad v politični urad. A še to se mu je posrečilo po zaslugu proporčnega volilnega sistema. Velikost newyorskega mestnega sveta je odvisna od proporča. Čim več volilcev se udeleži glasovanja, več je mestni svet. Sedanji jih ima 26. Glasovi se seštejejo skupaj,

določi se propore, in kadidati, ki dobe določeno število glasov, se potem "izzrebajo" med zmagovite.

Poljska narodna zveza (Polish National Alliance of United States of North America), ki je največja poljska bratska podpora organizacija v Zed. državah, z glavnim uradom v Chicagu, je prišla v navzkriž z unijo klerkov, pripadajoča v AFL. Unija je oklicala stavko in zveznemu odboru za delavce zadeve sporočila, da alijanca ne plačuje toliko svojim klerkom kakor bi po zakonu morale. 33 klerkov se je odzvalo stavki, 74 pa jih je ostalo na delu, baje v sporazumu z unijo, ker slednja pravi, da se bori tudi zanje.

Italija je ustrelila iz jetnišča okrog tri tisoč hrvatskih vojakov, ki jih je imela v koncentrični kampi. S tem bo imela par tisoč ljudi manj za hraniti in odpuščeni hrvatski vojaki bodo doma lahko pobiali četnike, da jih Italijanom in Nemcem ne bo toliko treba, in delni na polju za svoje obvezitelje.

Irski premier Eamon De Valera je sporočil svetu, da je njegova vlada vsak čip pripravljena posredovati za sklenitev miru in bo storila, čim ji prizadete dežele namignejo, da so pripravljene na mirovna pogajanja. Pa ni niti malo verjetno, da bo Irski dobila to vlogo tudi če se dežele res odločijo končati vojno. Prej bi prišla kaka Turčija v upoštev.

Pred 12. leti ta čas se je po

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Zavezniki izgubili v sedanji vojni že nad 3000 tovornih ladij

V prvi svetovni vojni so zavezniki izgubili tovornih parnikov v skupini teži okrog 15.000.000 ton. Vojna je trajala nad 4 leta.

Sedanja vojna traja dve leti. Nemško vrhovno poveljstvo trdi, da so Angleži in zavezniki izgubili v tem času tovornih ladij v skupini teži 14.500.000 ton. Ako se bo potapljanje angleškega tovora nadaljevalo po tem merilu, bo v štirih letih tonža potopljениh ladij znašala skoraj še enkrat toliko kakor v prejšnji vojni.

Ako bi računali, da je bila povprečna teža teh ladij po pet tisoč ton, jih je bilo potopljenih že blizu tri tisoč. Ker pa je povprečna teža nižja, jih je šlo na dno v resnici mnogo več. Tovor na mnogih je znašal vrednost od pol milijona do nad milijon dolarjev. Nemška komanda je smatrala, da se jih bo z metodo posrečilo izstradati Anglijo v dobrem letu ali vsaj v dveh letih vojne. Zaloge prehrane so v Angliji to zimo več nego v Lanski in tudi odmerki so zvišani.

Za ta uspeh v vojni s Hitlerjem gre priznanje največ Zed. državam, ki že nekaj mesecov Angliji pomagajo spremljati tovorne ladje iz ameriških pristanišč z bojno mornarico.

Petdeset Poljakov ustreljenih

Kakor je povedala poljska brzjavna agencija v Londonu, je bilo zoper petdeset poljskih delavcev postavljenih pred puške in ustreljenih, ko je pred kratkim gestapovski poglavar Heinrich Himmler pohotel na Poljsko, da preišče sabotažo.

Tista sabotaža je bila posebno izdatna po industrijskih krajih, v katerih so Nemci zgradili veliko industrijo za letala. Strokovnjaki, ki so prišli tukaj iz Nemčije, so bili ubiti v požarih in eksplozijah.

CANKARJEV GLASNIK

Chicago. — Zadnja številka Cankarjevega glasnika, mesečnika za leposlovje in pouk, ki je izšla za september in oktober prve dni novembra, ima slednje vsebino: Jugoslovanski problemi (vodnik), E. K.; Zanka (črtica), Ivan Jontez; Z vero v vstajenje (nadaljevanje drame); Zdravje iz blata (članek); O prehrani Evrope (članek); E. K.: Julkina zmota (nadaljevanje novele); Severni sij; Razočaranje na Islandiji. — Cankarjev glasnik stane tri dolari na leto, posamezna številka pa 30c. Naslov: Cankarjev glasnik, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

povisna mezda na uro, minimalno plačo od 70c naprej na uro, dva tedna plačanih počitnic in nekaj drugih olajšav v delovnih razmerah.

Železničarji ne verjajo, da bi oni moralni biti žrtev slabe gospodarstva in zvedenega kapitala železničkih družb. Do stavke bržkone ne pride zaradi važnosti nemotene prometa v sedanji obveznični akciji, če se jo hoče preprečiti, bo treba izpolnila zahteve železničarjev vsa do polovice pota. Njihov vpliv v javnosti in v Washingtonu je velik. Politično so izmed vseh unij najboljše organizirani, da si niso za samostojno politično akcijo, nego si iščajo prijateljske kandidate v starih strankah. Za samostojno politično akcijo so se unije železničarjev izrekle samo leta 1924, a so le pozneje zavrgle, češ, da je starata taktika nagrajevanja prijateljev boljša.

Vselej, kadar so naši agitatorji zaposleni s takimi deli, pa se to pozna v izkazih poslanih naročnin na Proletarca. Namreč pozna se na slabše. Ako bi bilo več agitatorjev, bi si delo delili: eni bi nabirali oglase in naročila za koledar, drugi pa agitirali za Proletarca.

Ker je sedaj, ko smo že globoko v jeseni in na pragu zime, čas za pridobivanje naročnikov Proletarca, tako ugoden, se zanašamo na vse naše prijatelje, da se poslužijo priložnosti in pomagajo. Samo sto agilnih naj poskusiti, in če dobi vsakodobno izmed njih povprečno enega novega naročnika na mesec — vi ne veste, koliko se bo to poznalo ne samo v dohodkih lista, nego tudi v sirjenju njegovega vpliva.

Torej zavzemimo se, da mu pridobimo do Božiča in Novega leta saj dva naročnika vsaki. To mu bo najlepše novoletno darilo.

ČETRTA REDNA KONVENCIJA UNIJ C. I. O. NAJAVA ŽE Njeni KRATKI ZGODOVINI

JOHN LEWISIMA ŠE VEDNO GLAVNO VLOGO. — PHILIP MURRAY V TEZAVNEM POLOŽAJU. KAMPANJA PROTIV STAVKAM. — SPOR MED UMWA IN JEKLARSKIM KORPORACIJAMI

V pondeljek ta teden so se zbrali v Detroitu, Mich., na svoji četrtri letni konvenciji zavzemnik unij CIO. Vzlio zaprak in sovražni kampanji proti njim se lahko ponašajo, da je vsega industrijskih unij napredovala in se uveljavila. V ponos ji je, da se je oprijela obliki, ki pristoja sedanjam industrialnim razmeram.

Clanstvo naraslo

V CIO je sedaj okrog 40 unijskih zvez. Najjača med njimi, in najstarejša, je unija premočarjev, United Mine Workers of America. Med novejšimi industrijskimi unijami je največja in najvažnejša United Automobile Workers. Izmed prejšnjih, ki so se ločile od A. F. of L., je poleg UMWA najvažnejša Amalgamated Clothworkers of America.

Kot znano, se je postavljal na celo akcije CIO od početka Johna L. Lewis. Dasi republikanci v politiki, se je spriznal z Rooseveltom in deloval z njim, kadar je Roosevelt deloval za zaščito unij in s svojo taktiko izjavil: "Če proti Rooseveltu?", izjavil: "Če mu proti? Saj je vendar krstni boter CIO!"

Lewis glavna ovira

Dotični delegat je v pravem. Roosevelt je res storil kolikor je bilo v njegovih moči, da pomaga unijam, in pa potegne staro AFL iz okorelosti. Ker to ni šlo, je radevole pomagal unijskemu gibanju, ki se ga sedaj označuje s CIO.

Kot znano, se je postavljal na celo akcije CIO od početka Johna L. Lewis. Dasi republikanci v politiki, se je spriznal z Rooseveltom in deloval z njim, kadar je Roosevelt deloval za zaščito unij in s svojo taktiko izjavil: "Če proti Rooseveltu?"

Dotični delegat John L. Lewis je bil vreden, ki je vladil v Združenih državah, in predstavil se v času, ko se je spor med UMWA in jeklarskimi korporacijami, in zato med Johnom L. Lewisom in predsednikom Rooseveltom, po ostril.

Protivnijs

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

"Kadar hiša gori..."

Mnogi poudarjajo, da je sedaj nesmiselno ukvarjati se z načrti, kaj naj bo po sedanji vojni. Danes hiša gori in edina briga med nami je, kako gasiti požar.

Mar se gasilci med sabo pričkajo, kadar so v diru na pogorišče? Ne! Vse njihove misli so osredotočene samo na eno točko: Rešiti čimveč mogoče pred plameni.

Cemu se danes ukvarjati o bodoči obliki Jugoslavije? Ali o obliki bodoče Evrope?

Mar ne vidimo, da hiša gori? Ali ne bo vsak pameten človek priskočil na pomoč gasilcem, ki se pote v potu svojega obraza, da pogase ognjene jezike?

Torej ne izgubljajmo časa s polemiko, kakšna naj bo bodoča Slovenija, ali bodoča Jugoslavija, nego se uprimo v same en smoter: v poraženje hitlerizma.

A kaj potem? Nu, da, kaj potem, se bomo POTESMOMENI!

Pravilno je, da kadar hiša gori, se nikar ne prerekajmo, kako naj gasimo. S tem bi le pomagali požaru, ker bi izgubljali čas.

V našem slučaju pa je treba priznati, da je hiša pogorela predno je bil kdo poleg, ki jo bi hotel oteti pred plameni.

Slovenije, kakor smo jo poznali pod Jugoslavijo, ni več. Niti ne tiste, kakršno smo videli pod Avstro-Ogrsko. Rešiti kar je bilo, v tem slučaju ne moremo več. Je samo še pogorišče, nič več požar.

Vprašanje pred nami je le, kako oteti stavybiše in nato zgraditi na njemu novo stavbo.

Prav tu pa se mnenja razlikujejo. Oni, ki hočejo, da se Slovenija in Jugoslavija obnovi kakor je bila do nemškega napada, so zoper vsako razpravo o predlogih za spremembu njenega ustroja. Njihova edina zahteva poleg tega je, da se jim državo poveča! Drugače naj ostane tako kakor je bilo. Isti cenzorski sistem, enaka "demokracija" (ki omogoča funkcionirati samo vladni stranki), ista dinastija, enaki privilegiji vladajočim, kakor so jih uživali prej.

"Sedaj ni časa, da se bi prerekali, kakšna naj bo Slovenija in kakšno obliko vlade naj dobi obnovljena Jugoslavija. Sedaj je treba vsak trenutek uporabiti edino, da jo otmem!"

Kdo to pravi? Tisti, ki so člani ali pa zastopniki njene vlade. Govore pa tako edino vsled tega, ker nočejo ovir v svojih namenih. Oni točno vedo, da so za Jugoslavijo birokratizma, za točno tako, kakor je bila. Vse kar zahtevajo je nekaj teritorija več nego ga je imela prej.

Ali je potem takem greh, ali izdajstvo, če tudi drugi povemo svoje mišljene o tem?

Razumni ljudje se ne bore za obnovitev držav takih kot so bile, nego se trudijo, da zgrade na njih pogoriščih kaj boljšega. To je kajpada po mnenju obstoječih vlad — tudi onih, ki so "zamejne" (ubežne) — napačno. One žele edino to, da se vpadalce prezene, vse drugo pa naj se potem prepusti njim.

Med Slovenci v Ameriki jih je mnogo, ki ne misijo na zlo, kadar nam očitajo, da "podiramo", namesto da bi "gasili". Češ, sedaj ni čas zahtevati, kakšna naj Jugoslavija bo, nego kaj naš je otmem. Isto glede Slovenije.

Dobro. S tem priznamo, da nima Slovenije, ne ostale Jugoslavije, sedaj nične druge v posesti nego osvojevalci.

Naša edina dolžnost je, da jim jo iztrgamo iz rok. To je vse. Ko to dosežemo, bodisi na kakršenkoli način, se ministri vrnejo s kraljem vred in naša "gasilska" dolžnost s tem preneha.

Zal, da te vrste "svetovalcem" ne moremo slediti. Besedo "žal" tu uporabljamo le iz prijaznosti. Kajti v resnicu nam ni prav nič žal, ači tudi lahko poudarjam, da smo za zgraditev nove stavbe, ne pa za obnovitev take kakršne je bila. Prvo kot drugo bo treba zgraditi znova. Cemu ne torej rajše moderno novo, nego starinsko novo?

Mi smo za poraz hitlerizma. Bili smo za njegovo uničenje, ko so se mu še mnogi sedanji ministri zamejne vlade laskali. Morda ne po svoji krivdi, temveč pod težo razmer, a vseeno, laskali so se mu.

Mi pa delujemo za nov red, ne za spako, ki jo Hitler označuje za nov red, niti ne za "red", ki gleda edino v prošlost, ampak za resničen nov red.

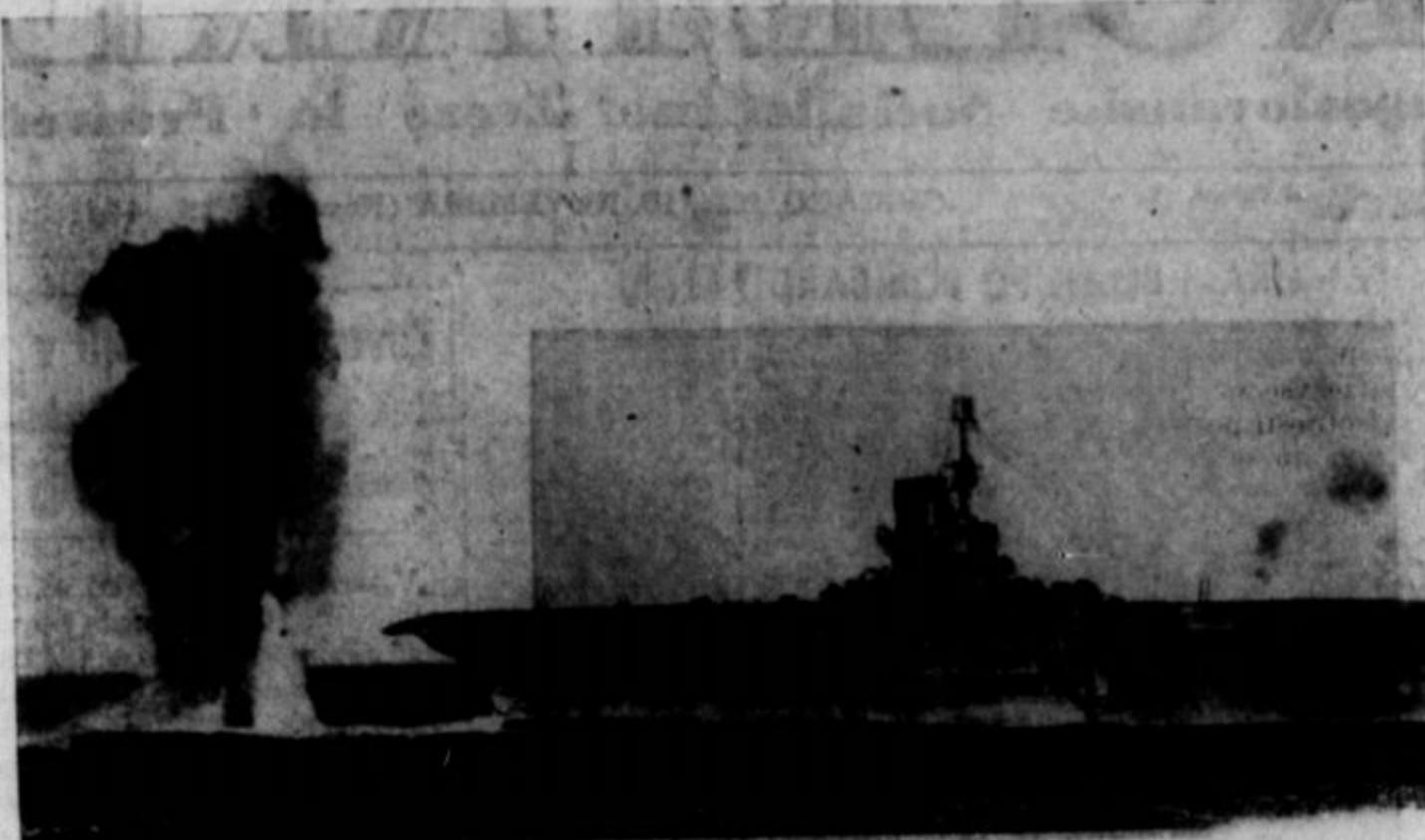
Cesar niso mogli pogasiti niti požarni bramboveci prošlosti, tudi mi ne bi mogli, pa če bi še tako hoteli. Vse tisto je bilo preveč gorljivo in je moralno iti v pepel.

Sedaj se gre le za vprašanje, kakšna naj bo nova stavba na pogorišču: ali taka, ki ognja niti prej ni mogla prenesti, ali pa naj zgradimo stavbo, ki bo varna pred ognjem in koristna ljudem.

Prva in najgrša izmed vseh goljufij je varati samega sebe.

—Bailey.

Vojna na morju vojne strojev, želete in eksploziv

čisti se močem, ki so se združile, da se bore in mrejo. On verjame, da njege živje ne bodo zastoni."

Ze spomladji leta 1938 se je jugoslovanska vladna politika ohladiła napram čehoslovaški in v poletju istega leta jo je povsem zapustila. Zatajili so jo njeni veliki zavezniki, čemu je Jugoslavija ne bi! Predstavniki vlade so se odzivali povabilom v Rim in Berlin ter uravnavili državo po željah osišča.

To politiko je prerezal še puč z odstranitvijo dveh glavnih ministrov.

V službi jugoslovanske vlade je tudi dr. Boris Furlan. Njegovi kot njen član temveč kot profesor z ljubljanske univerze. Na mednarodni konferenci dela, ki se je vršila v New Yorku, je bil on edini Slovenec, v vlogi namestnika. V gorovu pred zastopniki delavstva, delodajalcev in vlad je na tej skupnosti izvajal med drugim:

Včasih so tlačitelji bili bolj človeški, če so hoteli dosegli svoje namene zgožlj v gospodarskim pristiskom in svojo tako imenovano "vijsko kulturno", toda če so spoznali, da je tak "človeški" način zatrjanja zagrejal svoj cilj, je prišlo tudi orožje na vrsto in je. Samo ta razlika je med napadci v prejšnjih časih in Hitlerjem, edina razlika: Napadi in gospodstvo so danes dosegli stopnjo temitost, ki je samo mogoča z današnjo novo znanostjo in z njenimi strašnimi uničevallimi stroji.

Tega se moramo zavedati, kadar govorimo o povojni obnovitvi v Vzhodni Evropi. Hitler ni posebljenost naravnih posledic gospodarskega obupa, ki naj bi ga bili krivice versaškega miru povzročile med Nemci. Te tako imenovane krivice in nepravicosnosti versaškega miru so samokrinka za nemško vladoljubje in čudin se, da je bilo — in v neki meri vedno je — na založu ved znanosti političnih mislecev. Pravo varnost je mogoče najti samo s prijateljaskim so-delovanjem narodov, ki imajo iste demokratične pravice. Pravo varnost je mogoče najti samo s prijateljaskim so-delovanjem narodov, ki imajo iste demokratične pravice. Versaški mir je dolgo bil vroč gospodarskega nazadovanja v Nemčiji. Toda drugi države so pretrpel gospodarske padice in vendar je nobena demokracija ni poskušala encrati svojo sosedo z namenom, da bi z tem zase ustvarila boljši življenski pogoje. Ce je bila v versaškem miru kakšna nepravicosnost, na nemški račun je ni bilo. Pri drugih mirovnih pogodbah prav tako, ni se godila krivica Italije, temveč samo in odločno samo Poljakom, Čehom in Jugoslovom. Mar naj pri tem ostane, ko bo pridel dan zmag? Mar nas zgodovina ničesar ne bo načrnila, mar bomo posneli versaške napake in Nemčiji pristili orodje in industrijsko premoč, orodje, ki se kaže hitro utegne spremestiti v orodje. Tu se priljublja v poletje razvojne nemške industrije po vojni. Tu prav tako ni govor o enomognjenju, da bi ta narod kdaj bil deležen enakih in pravičnih deležev pri urejanju svetovnih zadev. Toda mi, reči evropski narodi, prav tako hočemo in zahtevamo svoj pravčni del. Nodene več, da bi po tej vojni ostala nemška industrijska premoč in da bi mali narod za to plačevali račun.

Zato se z vsemi svojimi čustvi strinjam z izjavijo odposlanca indijske vlade Shantukham Chetty-a in delavškega odposlanca Kitajke Chu-a, kajti v mnogih osirih je Vzhodna Evropa na zahodu v istem položaju kot Daljni Vzhod na Vzhodu. Zgraditi morame dobro društvo z enakimi pravicami in dolžnostmi za vse. Po vojni morame bogate zahodne demokracije za svojo lastno korist, ponuditi Blisnjemu in Daljnemu Vzhodu možnosti za razvoj industrije in zboljšanje življenskih pogojev med svojimi knjižnim ljudstvom. Same po tej poti je mogoče dosegiti gospodarsko varnost in pravicosnost in osvojiti narode nemškega gospodarskega in vojaškega gospodstva.

Kar se tiče slovenske naselbine, je sedaj zanje največji problem dvorana. Zajevevo So-Side Turn Hall na National Ave. so vzel drugi v najem. Vjenči se do letos vršile vse vsej slovenske prireditve. Bila je zelo prikladna tudi za koncerte in dramske predstave.

Akcija za dom pa je bila že v početku tako zavojena, da bo ljudstvo zanje težko zainteresirati toliko, da bi zložilo skupaj zadostno vstopo za zgraditev novega doma. Kajti takaj stavba stane in še večji stroški bi bili sedaj, ko se uporablja skoraj ves materijal v oborožne vane namene.

Delalo se ni v tukajnjih obratih že mnogo let toliko kadar sedaj. To bo menda trajalo, dokler vladna naročila ne poidejo.

je bil pred združenjem s progresivno federacijo oglašen za enega izmed stebrov tukajnjih socialističnih stranke.

Ko je soc. stranka v Milwaukeeju in ostalem Wisconsinu akcenila, da se loči od Progressive Party Federation, je nazonila, da mora vsakdo, ki je bil izvoljen v kak politični urad pod firmo progresivne stranke, ali akot je član kakega njenega odbora, in je bil, oziroma je še obenem član socialistične stranke.

Sodnik Carl Hampel na to vprašanje še ni odgovoril. Ako ne bo, bodo socialisti proti njemu postavili svojega kandidata.

Sklep za pridruženje je progresivcem je soc. organizaciji v Milwaukeeju in drugod skoval, koristil pa je posameznim članom, ker jim je dal priliko kandidirati pod večjo firmo, na primer v Kenosha za občinske in solske odbornike, v Milwaukeeju in druge.

Da-l se bo mogla soc. stranka dvigniti vsaj blizu svoje prejšnjne višine, se bo videlo že pri teh, navidezno malo posameznih volitvah, toda vsled Hampelovega slučaja vendarje kažnih.

Te konference se je udeležilo 54 zastopnikov, dva iz vseh vrarde, katerih je 27.

Precjer težkoč delo socialistom to, da nimajo svojega glasila. Največ zaslombe jim daje Milwaukee Post. Ta časopis je naslednji bivšega socialističnega dnevnika Milwaukee Leader. V ovoj jim je tudi spor med unijami, oziroma med AFL in CIO. Slabe posledice ima tudi stanje v S. P. v splošnem. Dočim se je tukajšnja S. P. izredila za podpiranje Anglije in zaveznikov za zlom Hitlerja, pa vodja S. P. Norman Thomas in njegovi pristaši v vodstvu na vso moč delujejo proti, češ, da nas takša taktika vodi v vojno. Wisconsinska progresivna stranka, ki se tukajšnji socialisti dočeli, zastopa glede zaveznikov in vojne enako takтиko, kakor Norman Thomas in njegova struja. Vzlici temu milwaukeejškim socialistom niso zoper zoper Thomasa, ker so overjeni, da je on iskren pacifist, ne "progerman". Da, povabilo so ga celo, naj se preseli v Milwaukee, da ga socialisti nominirajo za kandidata v kongres v petem okraju, ki ga je zastopal v zvezni zbornici pokojnega Victor L. Berger. Thomas se povabilu ni odzval, ker ve, da bi taká poteka "ne vleka".

Kar se tiče slovenske naselbine, je sedaj zanje največji problem dvorana. Zajevevo So-Side Turn Hall na National Ave. so vzel drugi v najem. Vjenči se do letos vršile vse vsej slovenske prireditve. Bila je zelo prikladna tudi za koncerte in dramske predstave.

Akcija za dom pa je bila že v početku tako zavojena, da bo ljudstvo zanje težko zainteresirati toliko, da bi zložilo skupaj zadostno vstopo za zgraditev novega doma. Kajti takaj stavba stane in še večji stroški bi bili sedaj, ko se uporablja skoraj ves materijal v oborožne vane namene.

Delalo se ni v tukajnjih obratih že mnogo let toliko kadar sedaj. To bo menda trajalo, dokler vladna naročila ne poidejo.

Poročevalec.

VELIKI DELAVSKI PIJAVKI
DOLETALA ZASLUŽENA KAZENUnska voditelja Bioff in Browne marata ostati
v jecti med prizivom

Tisto časopisje, ki je vselej

in vedno sovražno delavskemu

gibanju, si skuša po svoji star

navadi kovati kapital iz sodne

zadeve, v kateri sta bila glavni

osebi unska voditelja Willie

Bioff in George E. Browne. Ta

dva sta bila obtožena izsiljevanja

denarja. Njuna sodna ob

ravnava je trajala en mesec.

Vladne priče so izpovedale, da

sta unska voditelja izsiljili iz

filmovske ravnateljev \$903,000,

ker sta jim pretila s pogubni

mi stavkami.

Zvezni sodnik C. Knox ju je

obsodil v zvezno ječo. Bioff je

določil 10 let zapora, Brown pa,

8, a vsakemu posebej je pa

še naložil \$10,000 globe. Ob

tisti priliki ju je sodnik še tudi

zadolil tri leta, ker sta s svojimi

početji zlorabljala zaupanje

unijskih delavcev.

IGNAZIO SILONE:

FONTAMARA

ROMAN IZ FAŠISTICNE ITALIJE

Z avtorjevem dovoljenjem prevedel TALPA

(Nadaljevanje.)

Izven Fontamare se pač ni več spominjal krščanskega generala, ki je prostovoljno odšel v Afriko, in nikjer niso več peli stare pesmi:

"Ne zaupaj črnim ljudem..."

Novi gospodarji v mestu in njihovi časniki so hvalili semešne umetnje, kakor kazenske ekspedicije proti javnim lokom, uredništviom in zasebnim hišam.

"Kaj pa danes prav za prav po mesti?" je neki dan z važnim obrazom vprašal čevljarn junaka.

Postavil se je na sredo trga in začel peti najnovješti mestni slager:

"Raztrgaj me in vzemi moje srce, raztrgaj me..."

Na postaji so mu dali še propagandno knjižico za novo vladu, ki bi jo naj ponesel kafonom. Upali smo, da nam bo morda vsaj ta knjižica kaj več povedala o viadnih namerah, zato smo se zbrali okrog junaka, ki nam je bral iz nje.

Prvi del je bil posvečen žanjem in je obsegal neko psem. Prepisal sem si jo v upanju, da bom nekoč koga našel, ki mi jo bo razložil. Pesem se glasi:

Pod vrdo pripravljajočim soncem stasit korka žanec, srce je polno vriškajočega upanja radi bujne žetve.

V dolini, v misičnem šumenuju živje ljudje trudni in stisnjeni, na sirokih, veličastnih vrhovih polzi duh neskončne svežine.

Vkljub soparnemu snavjanju pol-dneva stoji prijazne hišice v ozivljajoči seni.

In iz grmov, polnih molčanja, doni sladko prilizovanje plesa, rebrno curljajočih vodopadov.

Ostali deli knjižice so bili razumljivejši in so govorili o sreči življenja na deželi; spominjam se sledenega mesta:

"Kam gredo mestni ljudje, če iščejo miru in hlad?"

Na deželo!

Mestni ljudje so suhotni, neravnini, bledi, melahnholični. Po-deželski ljudje so pa močni, veseli, zdravi, optimistični."

Vse, kar je novi režim napravil za kafone, je bilo popisan v bleščecih barvah:

"Pod novo vlado delajo kafoni samo še osem ur na dan."

Kafoni so zavarovani zoper nezgodno, bolezen in brezposelnost.

Davki so se kafonom znižali. Banke dajejo kafonom posojila."

Konec knjižice se je glasil: "Skratka, oblast je v kmetijskih rokah. Končno ima poljedelska Italija ustrezajoče vodstvo. Kmetski kongresi so na prvem mestu, kajti kmetje predstavljajo domovino."

Michele Zompa je izrekel dvom, ki je bil v naš vseh:

"To knjižico je napisal ali nasprotnik režima, da bi ga zasramoval, ali pa se je porodila v blazinci..."

"Morda, toda meni so jo dali karabinieri..." je odgovoril junak.

Berardo Viola je končno prisomnil: "Čemu neki razdeljujejo karabinieri tako šušmarijo? Čemu dopušča vlada princu Torlonije in banki take spise? Čemu se dela, kakor bi bila vlada kafonov?... Čemu skuša izropavati in moriti kafone v imenu kafonov?..."

Tedaj smo prvič opazili, da se je vlada izdajala za vlado kafonov, čeprav je vprav ona izročila kafona lakoti.

"Vsaka vlada je bila zmeraj proti revnimi," je skušal pojasti junak Porte Pie. "Toda sedanja vlada je vlada prav posebne sorte... Je sicer proti revnimi, a na poseben način... Med tistimi, ki so prelivali za novo vlado kri, je bilo mnogo revnih. Ne govorim o sebi in o ljudeh svoje sorte, čeprav ne more nihče trdit, da bi bili bogati. Nego govorim o uradnikih, železniških in tramvajskih namestencih ter o dinarjih, ki so bili prvi med fasisti... Govorim o milijonarjih, med katerežimi večina tudi niso milijonarji, nego revni kafoni. Brez njih bi se današnji režim ne vzdral dolgo; toda prav nje nujno potrebuje. Čim bolj zastopa vlada koristi princa Torlonije in bank, tem bolj potrebuje ljudstvo, tem bolj mora skušati

ljudi prepričati, da je vlada kafonov in vseh delavcev..."

Kar nam je povedal junak Porte Pie, ni bilo docela jasno.

Toda že nekaj časa nam marsikaj ni bilo docela jasno.

Impresario je ropal na desno in je ropal na levo, to je bilo jasno. Počel pa je to v imenu zakona in to je bilo manj jasno.

Milica je prišla v Fontamaro in je posilila različne ženske, tudi to je bilo jasno. Toda na pravila je vse v imenu zakona in v prisotnosti policjskega komisarja in to je bilo manj jasno.

V Avezzanu so malim nemškim zvišali najemnino, velikim pa jo znižali in tudi to je bilo jasno. Toda vse to je predlagal zastopnik malih nemških in to je bilo manj jasno.

Takoimenovani fašisti so večkrat pretepli, ranili in celo ubili redoljne ljudi, samo ker so motili impresarija in to je bilo jasno. Toda storitev in morilice je vsakokrat za to poplačala vlada in to je bilo manj jasno.

Ce vse natančno premislimo, smemo reči, da vse nesreče, ki so deževalne na nas, nikakor niso bile nove in za to najdemo mnogo zgledov v zgodovini. Toda način, kako so prihajale nad nas, je bil nov in grozo vzbujajoč.

Spolh: ničesar nismo več razumeli.

Tisto malo žita, kar bi ga naj od bodoče žetve ostalo v Fontamari, je še zelenega v maju pokupil impresario. Moreno smo se čudili, da se je tako previden mož upal žito že v maju pokupiti, ko še nihče ni mogel slutiti, kolikšna bo tržna cena. Toda potrebovali smo denar in tako smo žito poprodali; prav tako so napravili tudi kafoni v sosednih vaseh.

Med žetvijo pa je bila uganka rešena: vlada je izdala v prid domačemu žitu zakon in njegova cena je pri dvojnem centu poskušila od 120 na 170 lir. Gotovo je, da je impresario v maju vedel za bodoči zakon, in tako je na mah pri vsakem dvojnem centu zasluzil 50 lir, še preden je bilo požeto.

Tako je spravil dobiček našega dela v svoj žep. Ves dobiček iz oranž, setve, vlačenja, plavete, žetve in mlavče; ves dobiček trudopalnega leta je odšel v njegov žep. Kafoni so orali, sejali, kosili, želi, mlatili, in ko je bilo vse dovršeno, je impresario v zasušil. Prišlo je na banka in zasluzila.

Ali bi se dalo temu ubrani? Niti to se ni dalo. Vse je bilo postavno, strogo postavno. Samo naš protest bi bil protiposten.

Zek nekaj časa je bilo vsako izropavanje kafonov postavno. In če stari zakoni za to niso več zadoščali, so napravili nove.

Berardo Viola, Raffaele Scarpone in jaz bi morali pri domu Circonstanze dobiti še plačilo, ker smo zasadili novo trsje v njegovem starem vinogradu za pokopališčem, ki ga je zadnje leto povodenj skoro do tal uničila.

Neki nedeljni predpoldan smo stopili v hišo k ljudskemu prijatelju, da bi dobili plačilo.

Don Circonstanza nam je segel v roke in vsakega posebej objel, čeprav še ni bil pisan.

"Koliko dni sem vam pa dolžan?" je vprašal.

Berardo Viola je imel petnajst dni v dobro, Raffaele Scarpone in jaz pa po dvanajst dñi: za izobraženca, kakršen je don Circonstanza, račun ni bil težak.

Ljudskemu prijatelju pa se je obraz zmrzl in je nekaj minut molčal. Stopil je dvakrat, trikrat po sobi, pogledal skozi okno, prisluhnil pri vratih, da bi se prepričal, če nihče ne prisluškuje. Potem je stopil bliže in zašepetal z glasom, ki se je tresel od razburjenja:

"To je strašno... Kar predstavljati si ne morete, kako naša vlada preganja. Vsak dan iznajde proti nam nov zakon. Danes nismo niti gospodarji naš samim seboj, niti gospodarji svojega denarja."

To je na nas močno vplivalo. Ali je morda začela vlada tudi imenitnike preganjati?

(Dalje prihodnjic.)

Ali je vaše društvo že član Prosvetne matice?

VOJNA NITI ŽENSKAM NE PRIZANAŠA

Na gornji sliki sta Anglezini, ki sta vpisani v domobranstvo in se veči v sliki za svojo nalogo. Angleži se najbolj boje nemških parašutnikov. Ta vrste obramba je potrebna proti njim. Izvežbane ženske bodo vedele, kaj početi, kadar bodo videle nacijske parašutnike v padanju na zemljo.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Piše CHARLES POGORELEC

To je začenjalo s Chicago, ker je vrneno tako naneslo, da sem začel delati beležke doma. Ni bilo, sicer kaj prida z našo agitacijo. Vzrok sem že prej enkrat omenil, pa ga ponovim še enkrat: premalo nas je, ki smo pripravili za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vršila svojo dolžnost tedaj in jo vršita še danes. Poleg njiju je bilo stotine drugih, ki so delali in mnogi še delajo kot delata onadvaj, kajti naše delo je izdalečni in končano. Zato smo smatrali za svojo dolžnost, ne da bi bilo treba pozivov, avtov in kaj vem, kaj je naših uradov. Shularja v Kansasu sta vrš

• KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE •

KOMENTARJI

Poglavnik Pavelič svojo vlogo v Nezavisni hrvatski državi dobro igra. Namreč izredno dobro v korist osišču. V enemu svojih proglašov na Hrvate pravi:

"Hrvari, veliki nemški narod je združen z nami v borbi z moskovskim boljševizmom. Nemška oborožena sila s slavo ovrščana brani Evropo... Hrvatski narod v teh usodnih časih ne more ostati mirem opazovalec, ker komaj čaka, da se udeleži te borbe za unicenje sovražnika... Zaradi tega pozivam vstaje in ostale hrvatske rodujube med dvajsetim in dva in dvajsetim letom, ki so izurjeni vojaki, naj stojijo v borbi proti držnim boljševiškim tiranom... Hrvatski narod! Ni še tri meseca tega, ko ste vojski nemškega vodja in Duce-a ile v vojno za svobodo hrvatskega naroda. Hrvatska dolžnost je, da temu velikemu delu pomagajo!"

Také vesti iz Paveličeve "neodvisne" pridno širi v svet propagandini biro jugoslovenske zamejne vlade. Pavelič je vrgel madež na ves hrvatski narod. Srbski narod, ki trpi vsled nacistične invazije najbolj, z izjemo izgnanov Slovencev, pa skribi, da to vlogo "vstašev" (Hrvatov) čimbolj razglasil. Ivan Butković, predsednik H. B. Z., ima priložnost, da na takozvanem amerikansko-slovanskem kongresu kaj izdatnega storji, da se smene Jugoslovenov na račun Paveličevih "vstašev" ne prikazuje v luči "balkanizma". Češ, to so zaostali narodi, nedovzetni za kulturne ali kakovšekni druge vrednote.

Ekonomija. — Tednik Glas, glasilo Slovenske dobrodelenne zveze v Clevelandu, je oznanih, da v tednu z dne 17. novembra ne izide, ker bo na datum izida (20. novembra) Zahvalni dan. Urednik ima torej vzrok biti zahvalen, pa tudi blagajna S. D. Z., ker ji bo treba plačati eno številko manj v tiskarni. — J. P.

Stojadinović je bil zaeno s Cincarjem Markovićem in knezem Pavlom vodilna osebnost v znanem paktu z osiščem. To je, pri podpisu pogodbe za kapituliranje pred Hitlerjem. Kam je šel Stojadinović, kam Marković, kam knez Pavle in kneginja Olga? Tiskovni biro jugoslovenske vlade ni tega nikoli točno pojasnil. Končno se je le izvedelo, da so Stojadinović, knez Pavle in Olga ter še nekaj drugih "apizerjev" srečno utekli pred nacisti, s katerimi so nekaj dni prej sklenili zvezo. Nabej jim je pomagala nova vladna. Angleške oblasti pa so jih vzele v začito v skrbne zanje. To so čudne stvari. Vržeš ministre, vržeš regenta, nato pa jim pomagaš pobegniti od "priateljev" pod angleško varstvo! Jugoslovenska propagandna pisarna v Washingtonu je no-

vembra t. l. po nesreči poročala, da so angleške oblasti dr. Stojadinovića "pregnale". Isti biro je v tem potem popravil v toliko, da je bil le premeščen na željo jugoslovenske vlade. Nastanili so ga na otoku Mauritius. Menda bi na prejšnjem kraju vsele svoje svobode lahko svojemu namestniku Simoviću kaj nagajal, pa je bilo res boljše, da so ga poslali na "varnejši prostor".

John Lokar ml., je lahko prav tako vesel Lauschetove zmage — mogoče še bolj, kot Lausche sam. Ko je bil Johnny (Lindy) uveden za predsednika novoustanovljenega društva Strugglers, si niti njegov oče ni upal mislit, da bo ta njegov Johnny kdaj privatni tajnik clevelandskega župana. A zgodilo se je. Frank Barbara ga je učil, kako je treba traktati pri društvenih ceremonijah s predsedniškim kladvicem. Johnny se je naučil, se uvedel iz prvega razreda socialistične politike v praktično ameriško politiko in tudi praktično uspel.

Amerikansko-slovenski konгрес, čigar predsednik je Hrvat Ivan Butković, je bil sklican, da deluje za slogom med Slovani. Sodelujejo Hrvati in Srbi, in izdajajo proglašenje za enotnost med slovanskimi narodi. Le med sabo je ne morejo ustvariti. V dokaz navajamo sledeči dve notici, prvo iz "Američkega Srboobraza", z dne 4. nov., ki pripoveduje, kako Hrvati mučijo Srbe. Pravi:

"17. junija ubijen je sveštenik Gjorgje Bogić in Našica. Hrvatske vlasti prvo so ga vezale na drvo, zatim so ga razjavila rušnica obaške sede nosi, bradu zajedno sa kožom, jezik, uskoplji mu oči i rasparili grudi, kad so vidili da je jo uvek v životu."

Tednik Nezavisna Hrvatska Država z dne 8. novembra pa poroča, kako Srbi mučijo Hrvate, a ob enem se hvali, da ju naci Hrvati četnike uspešno pobijajo. Opisuje bitko, o kateri poroča:

"Medju njima biti će da je bilo i srpski četnici, koji, kako znamo po vještini, iz našeg starog kraja, počinjujti najgora razbojstva i glocine, cezajući se pritom i tako našim slovinama, kar što je vadjenje Hrvatima, klanjanje nosova, ne stedeći pri toči, klanjanje žene i nejakoj djeci."

"Gospod, z vami se ne da govoriti!" je bilo geslo neke natarkice v Ljubljani v gostilni pri Košču, kadar jo je kak gost "ošimfal", da poroice, ki mu jih je prinesla, niso take kakršne bi morale biti, oziroma kakršne je obljubil jedilni list. Urednik "E." je res tak človek, s kakršnim "se ne da govoriti". Dokazuj mu še tako, predložuj mu

Nemci ocitajo Rusom "TRIKE"

NEMCI OCITAO RUSOM "TRIKE"

Na gornji sliki je ruski vojak, ki se hlini po porazu svoje armade pred nemško invazijo mrtvega. Nemci brezbrinjno mimo njega. A "mrtvi" Rus ima v rokah smrtonosno bombo in le čaka, kdaj bo priložnost, da jo vrže v čim večjo gručo nemške armade. Seveda, posledice so strahotne. Pa tudi zanj, ker take "mrtve". Nemci že le morejo na mestu ubijejo.

dejstva kakorkoli, on venomer trdi, da je socialistična struja "lopsnila z loparjem po tej dobrodelni ustanovi" (po pomozni akciji za Jugoslavijo in njemu odboru). V isti sapi se zgraja nad klerikalci. Tudi tu je v napačnem. Le Proletarac je povedal, čemu je nastala dvojna akcija med katoliško usmerjenimi Slovenci in navešči del dejstva. Tudi urednik "E." se lahko poučil, pa bi potem tisti svoj prostor napolnil z opisom stvari kakršne so, namesto s pšicami, ki nikamor ne zadejajo.

Rev. Trunk v Leadville si ubil dolgočasje s čitanjem v domišljiji. Cita reči v Proletaru, ki jih ni bilo v njemu, in nato odgovarja manje. Ko tako ečta cesar ni čital, pa odgovarja v Am. Slovencu na tisto, kar ni bilo v nobenem listu. Ako to koristi njegovi prebavi, dober tek! Ampak duševni prebavi svojih čitateljev s takoj "hrano" veliko škoduje. Nu, to je njihova in njegova briga.

"Obojajmo komunizem, ne pa Rusije", vzklikne tu in tam člankar Am. Slovenca. To je nekako isto, kot če bi rekli: obsojamo katolicizem, ne pa duhovščino."

Bivši člani SSPZ v Chicagu so si ustanovili klub v spomin na svojo organizacijo, ki se je združila s SNPJ, in največ pa v spomin na stare čase, ko je bila SSPZ še mlada, bojevna organizacija, in se klestila v boju z ono, od katere se je ločila. Letos se je v nju vrnila. Razumljivo je, da starim člancem ločitev od stare SSPZ ni bila lahka. V klubu, ki bo družen, pa se bodo spominjali nanjo in govorili o starih časih. Napredek z dne 12. novembra poroča, da je federacija društva SSPZ v Chicagu ta klub tudi finančno podprt, "da ne bo le pri besedah."

Iz zapisnika seje slovenske sekcije jugoslovenskega pomoznega odbora, ki se je vrnila 17. oktobra, pričeben pa je bil v prvi polovici novembra, je razvidno, da se je de udeležil tudi pater Bernard Ambrožič. Zastopal je duhovniški odbor, ki je bil ustanovljen, da kolektiv denar na svojo roko pod okriljem omenjenega odbora, in sam razpolaga z njim pri razdaji potrebnim. Po razpravi o predlogu Zakrajskove-Ambrožičeve skupine je ostalo "na mrtvi točki", kar se tiče sodelovanja med tem dve skupinami. Duhovščina bo torej moral kolektati v svoj namen na svojo roko. To ni zanimivo, pač pa tole iz istega zapisnika:

Nessa smatrajo kot republikanca, da se sam ni nikdar odločno izjavil glede svojega političnega prepričanja.

Ameriško-slovenski kongres je preklican. Tako nam naznana njegov urad v pismu, ki smo ga prejeli minuli pondeljek. Vzrok je, ker "sponserji", ki jih je bilo celo armada, ne zastopajo nikogar razen sebe, z izjemo Butkoviča in Boydja, in pa slovenskih komunistov. Novega slovenska, poljska in češka organizacija se ni odzvala. Čehi so odklonili sodelovanje v sporazumu z nami, razen nekaterih posameznikov. Verjetno je, da tisti posamezniki sploh ne vedo, da "sodelujejo", ker so vse na skrivnosti.

Pater Bernard Ambrožič se prijavo poslovil od navzočih zborovalcev. Onega, ki je naredil ta la-

Tiste, ki se zanimajo za gmo- tno stran naših prireditiv, bo morda zanimalo, da se je Prešeren na tej prireditvi postavil tudi z drzno poteko zvišati cene. Čemu delati le po "cost prize", veliko prodati, v blagajno pa ne bi nič prišlo!

V pojasmnili drugim organizacijam navajam: Pivo je bilo po 10c kozarec, ki so bili večinoma v velikosti po 8 oz. Zgajanje po 20c, "high ball" 25c, vino 15c in vložki 15c.

"Zgajanje" proti cenam ni bilo. Sicer pa, kako naj bi take organizacije izhajale, ako bi

prodajale vse pod riziko izgube?

Zbor Prešeren je imel tudi na veselici veliko udeležbo in dober biznis. O koncertu samemu, kot že pojasnjeno, več v prihodnji številki.

Naj se omenim, da je bila vstopnina 40c, ob enem so pri vhodu prodajali rože. Kupili so jih menda vsi.

Razpoloženje je bilo izborna na koncertu in zvezcer na zlesni zabavi, posebno pa pri omizjih in pri baru.

Poročevalec.

HULL IN FINSKO VPRAŠANJE

V naši javnosti je zadnje časno pričajo o tem, da prehaja Finska v novo vojaško gibanje izven svojih meja, je dejal tajnik Hull. Ali ničesar pa ni rekel o radijskem obvestilu iz Finske dne 6. novembra. V njem je bilo povedano, da se vojaške operacije bližajo svojemu koncu, kolikor se to tiče finske dežele.

Sovjetska vladna v Finci, zanjujejo to, ali državni tajnik Cordell Hull pa vztraja pri tem, da je prišla mirovna ponudba, ki so jo Združene države predale Finski, državemu tajništvu te dežele v roke od sovjetskega veleposlanstva po navodilu iz Moskve.

Hull je podal to izjavo na svoji časnikarski konferenci potem, ko je prišel glas iz Finske, da ni prejela ničesar takšno, ki so imeli denar, so mahoma spoznali, da ga nima, ker je izginil v padlih delnicah, v propadlih bankah, v preplačanih nepremičninah, ali pa je zamrnil toliko, da ga bi nihče ne mogel odtajati.

Franco Španija postaja velikodušna. Osvobodila je 2,475 političnih jetnikov, ker jih niso več nevarni. So pregledani in izčrpani, da bi se mogli mislit na upiranje. Večino "nevarnih" pa je Franco pospravil v prvih tednih svoje vlade.

Zed. državah razlevala križa. Tovarne so odpuščale delavce najprvi v stotinah in nato v tisočih. Postajalo je slabše in slabše. Nastala so nova sešča, Hooverville imenovana. Ljudje, ki so imeli denar, so mahoma spoznali, da ga nima, ker je izginil v padlih delnicah, v propadlih bankah, v preplačanih nepremičninah, ali pa je zamrnil toliko, da ga bi nihče ne mogel odtajati.

Franco Španija postaja velikodušna. Osvobodila je 2,475 političnih jetnikov, ker jih niso več nevarni. So pregledani in izčrpani, da bi se mogli mislit na upiranje. Večino "nevarnih" pa je Franco pospravil v prvih tednih svoje vlade. Ljubljana so odpuščale delavce najprvi v stotinah in nato v tisočih. Postajalo je slabše in slabše. Nastala so nova sešča, Hooverville imenovana. Ljudje, ki so imeli denar, so mahoma spoznali, da ga nima, ker je izginil v padlih delnicah, v propadlih bankah, v preplačanih nepremičninah, ali pa je zamrnil toliko, da ga bi nihče ne mogel odtajati.

Tedaj je Hull objavil memorandum, ki ga je naredil njegov pomočnik Sumner Welles, ko je v avgustu ponudil mir Hajmaru Procopu, finskemu poslaniku. V Wellesovemu memorandumu je rečeno, da podpira ponudbo sovjetske vlade.

Ko je pred nedavno Finska zavrnila Hullovo svarilo, je dejala, da ji Rusija ni predložila nobene mirovne ponudbe. Na primer, ali je Rusijo napadel zaradi komunizma? Članek A. Sloveniača je v enem svojih editorialov vzkliknil: Kaj se! In nato je ugotovil, da je Rusijo napadel samo zato, ker je slovenska. Kako naivno! Čemu pa je Avstrijo napadel, prvi člen v verigi njegovih osvajanj? In Norveško, Dansko, Belgijo, Nizozemsko, Luksemburško itd. — Morda pa je bila Mrtva straža v Sloveniji v pravem, ki je obeta za Slovenijo osvojiti tretjino Evrope, češ, da žive na tistem delu Slovenij, četudi ne znajo že mnogo generacij nikarne slovenščine. Avstrijo je Hitler vzel enostavno zato, ker je slovenska! Janez Jerič si z editoriale takoj vrnila. Napredek z dne 12. novembra poroča, da je federacija društva SSPZ v Chicagu ta klub tudi finančno podprt, "da ne bo le pri besedah."

Ko je pred nedavno Finska zavrnila Hullovo svarilo, je dejala, da ji Rusija ni predložila nobene mirovne ponudbe. Na primer, ali je Rusijo napadel zaradi komunizma? Članek A. Sloveniača je v enem svojih editorialov vzkliknil: Kaj se! In nato je ugotovil, da je Rusijo napadel samo zato, ker je slovenska. Kako naivno! Čemu pa je Avstrijo napadel, prvi člen v verigi njegovih osvajanj? In Norveško, Dansko, Belgijo, Nizozemsko, Luksemburško itd. — Morda pa je bila Mrtva straža v Sloveniji v pravem, ki je obeta za Slovenijo osvojiti tretjino Evrope, češ, da žive na tistem delu Slovenij, četudi ne znajo že mnogo generacij nikarne slovenščine. Avstrijo je Hitler vzel enostavno zato, ker je slovenska! Janez Jerič si z editoriale takoj vrnila. Napredek z dne 12. novembra poroča, da je federacija društva SSPZ v Chicagu ta klub tudi finančno podprt, "da ne bo le pri besedah."

V Kujbiševu, začasnom glavnem mestu Sovjetske Rusije, je Maksim M. Litvinov, ki je bil pri zadnjih volitvah v New Yorku županski kandidat socialistične stranke (Thomasov stranke), se pritožuje, ker se ga oglaša po volitvah in se ga je tudi v volilni kampanji za antisemitita. Vzrok je, ker se je o Lindberghu, ki je znani antisemit in izolacionist, povabilno in obrambno izrazil. Hartman pravi, da se strinja z Lindberghovo protivno propagando, ne pa z njegovim antisemitizmom. V dokaz navaja, da so bili na socialistični listi kandidat poleg njega tudi Židje. Kritiki mu vracajo z očitki, da kdo brani Lindbergha, ve, da se tem zagovarja antiantisemita Lindbergha. Enake očitke so naslovljali na Thomasa, ko je parkrat sedel na shodilj America First na govorniškem odrusu med Lindberghom in Wheelerjem. Znano je, da se shodov je tudi v deželi, ki je vključen v obrazbeno izrazil. Hartman pravi, da se strinja z Lindberghovo protivno propagando, ne pa z njegovim antisemitizmom.

Prepoved čeških športov preklicana

Ce je verjeti nemškemu poročilu iz Pragi, je nemški predstov na Českem in Moravskem Reinhard Heydrich preklical prepoved čeških gledaliških predstav, koncertov in športov.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. MOHAWK 4707

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET
ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

“PROSVETA”

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00
na leto; \$3.00 za pol leto; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero

\$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leto; za inozemstvo \$9.00.

Noslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Onega, ki je naredil ta la-

ZVONKO A. NOVAK:

ČEZ DRN IN STRN

Odmeli važnega kongresnega glasovanja

Proti koncu zadnjega tedna je poslanska zbornica s sila majhno večino 18 glasov potrdila preklic našega nevtralnega zakona v tistih točkah, ki prepoveduje našim ladjam plovbo v zavojevanih vodovijih, ter obenem dovolila oborožitev trgovskih ladij v obrambne namene. S tem je dobrobita to, kar je senat že pred sprejel tudi z ne preveč izpopanzno večino.

Če nam je soditi po tem glasovanju v obeh zbornicah zveznega kongresa, moramo nehotno priznati, da ni posebno velike enotnosti med našim ljudstvom z ozirom na cilje, ki jih zasedla narodna administracija v svoji zunanji politiki. Ali zdi se mi, da je glede teve zmenodnosti in nedostnosti med člani našega kongresa kakor pa med ljudmi, ki jih zastopajo v njem.

In kaj je vzrok tej umski razvanosti med našimi kongresnimi in senatorji?

Z od početka sedanja vojne sem so v naši javnosti rogovili znani politiki ter mešali s svojo zmenodnostjo pojme in cilje naše zunanje politike, ki stremi brez vsakršnega prikrivanja in sleponišenja za tem, da se stre Hitlerjeva pošast zavsele ter vzpostavi red na podlagi pravnega in trajnega miru po vsem svetu.

Tisti zakrnjeni in zasplošljeni nasproti naše zunanje politike in vsega, kar priporoča Roosevelt, so vse povod trdiljne neresnice, češ, da ne pomeni Hitler nobene nevarnosti za nas in da se nam zategadelj ni treba prav nič brigati za njegove nasilnosti in krutosti, ki jih uganja in počenja drugod.

In vse, kar je naša narodna administracija ukrenila pa storila za Hitlerjev poraz, so tisti ljudje razkricali za vojno hujskanje in štanjanje ter s tem sejali razdor med narodom. Ze pred letom dni so kričali kakor jesiharji, da smo tik pred dejanskim vstopom v vojno, a se to je da danes ni zgodo, kar odaljuje in zavlačuje mir, za katere stremijo vsa naša sedanja pripravljanja.

Ce bi tisti kričali porabili svojo energijo in, da bi pojasnjevali ljudem, kako strašna nevarnost je Hitler za nas in ves svet, bi se bilo omenjeno glasovanje povsem drugeče iztekel in bi se v njem zrcalilo popolno narodno edinstvo.

Kakor vse kaže, se bodo Finici potem takem poštencu urezali v svojih računih in bodo najbrž hudo obžalovali to svojo zmotno, ko bo prepozno.

Najbrž se bodo kesali

Naš državni vladni oddelki je pred kratkim opomnil finsko vladu, naj odstopi od vojne proti Rusiji, če ji je kaj do tege, da ne zapravi priateljstva z Združenimi državami ameriškimi.

Kolikor je doslej znanega, so se Finici odločili za nadaljevanje vojnega sodelovanja z Nemci proti Rusom do konca, ker so baje prepričani, da bo Hitler dobra namilat Rusijo ter dal njim svobodo, za katere se sedaj borijo, kakor skušajo dospovedati celemu svetu finska vlada, ki je popolnoma pod Mannheimovo peto.

V obeh svojih nadah se pa Finici prejkone hudo motijo.

Vsi razsodni ljudje dobro vedo, da ne more vzdrljati odpora treh takih velesil, kakor so Anglia, Rusija in Amerika, nobenega dela na svetu, pa četudi je to peklenska vojna matišna Hitlerjeve Nemčije z Mussolinijem in japonskim priveskem vred.

Udeležil sem se ga, ker bi nadvse rad videl, da bi bilo to gibanje uspešno in da bi se z njegovim pomočjo dosegla pravica za Slovence in vse druge narode na svetu.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker bi nadvse rad videl, da bi bilo to gibanje uspešno in da bi se z njegovim pomočjo dosegla pravica za Slovence in vse druge narode na svetu.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

Udeležil sem se ga, ker verujem v človeka, ki je podvržen zmotam. Brez zmot ni napredku, ni popolnosti. Vsak človek se moti. Errare humanum est. Motiti se je človeško. In da morda popravim kako zmoto, sem se tudi udeležil tistega prevažnega sestanka. Več glav več ve, sem si misli. In tako bi morali misliti vsi, pa bi se dale vse zapregrati in ovire vse laže premagati in premotiti.

PROLETAREC

CHICAGO, ILL., November 19, 1941.

NO. 1784.

We Withhold Our Cheers

We stick out our neck to confess our disapproval and shame for a certain type of propaganda which is currently directed against Nazi Germany. Come to think of it, although the intention is to attack the Nazis, we believe that what is really hits and damages is the spirit of working-class solidarity and human brotherhood which must come to animate the people of all nations before justice replaces injustice and cooperation and peace, rather than competition and war, becomes the normal condition in this sad old world.

What we are heading toward is a discussion of a newsletter which came to us from England on a letterhead captioned "Labor News From Britain."

The story we read was that standards of living are vastly better in Britain than in Germany. There was an air of enthusiasm in the announcement. It seemed that British Labor was finding consolation for its own low standards in the fact that workers elsewhere are worse off than they are. As we finished reading we hoped that the letter was merely war propaganda and did not reflect the real sentiments of any considerable section of the British working class.

We're not glad that the people of Germany are worse off than we are. We're not happy when we read that the density of population in mountainous Japan is ten times that of our own richly-endowed country. We're not enthused when we learn that children in Italy are suffering food restrictions which mean slow starvation.

Such conditions may be desirable as a cruel war measure. But they are never worth cheering about when we think as human beings.

Moreover, that very disparity of possessions of the necessities of life, about which the better-off nations are gloating, must be recognized as one of the causes of war and mass slaughter and a threat to the existence of civilization itself.

There is, also, another angle to this business of material possessions. We Americans have always had the highest living standards on earth. And yet, it is also a fact that we have been the most-exploited of workers when the difference between what workers produce and what they receive is taken as a measuring-stick.

What we would like workers of the better-favored nations to consider, even in time of war, is not only what they receive but how much they are robbed of by their own native-born profit-takers. What we would have our fellow Americans help to establish, when the war is over and the starvation of population ceases to be a patriotic virtue, is a worldwide program for increasing the living standards of those people who have always had less than ourselves.

Being Socialists, we favor a world economy. For the same reason we favor a world brotherhood. We know that there is enough of everything for everybody and that all that is lacking is a decent economic system to produce and distribute abundance.

No, when we are told that fellow men and women in other lands have less than we have we do not swell with pride. On the contrary, we feel ashamed.—Reading Labor Advocate.

Herman Lieberman Dead

Herman Lieberman, Polish Minister of Justice, one of the foremost leaders of Polish labor, died on the 21st of October in London, at the age of 71. Dr. Lieberman had dedicated his life to the cause of Polish liberation and to work for social progress in his country. A noted lawyer, and an excellent orator, he played a prominent part in Polish political life during the last fifty years. As a young man, he embarked on his great political career by joining the Polish Socialist Party in what was formerly Galicia. Elected to the Austrian Parliament, Lieberman plunged himself into extensive political activities, fighting for the rights of the working classes under the Habsburg monarchy. Together with Daszyński and Diamand, he was among the best representatives of the movement for Polish national liberation. During the First World War he served in the Polish Legions, and, as a lawyer, defended the Legionnaires who fought against Austria after the collapse of Czarist Russia.

After the war he became a member of the Polish Parliament, serving until 1932. He was one of the best orators in the Parliament and was highly esteemed for his independence of spirit and strength of character. He attacked the totalitarian tendencies of Piłsudski's government and fought for the preservation of democracy in Poland. When the Finance Minister of Piłsudski's Government was impeached by the Parliament in 1929 for unconstitutional activities, Lieberman was prosecutor for the Parliament before the Court of State. He was probably one of the most popular leaders of the Polish democratic opposition and was especially loved and respected by the workers. In 1931 he was one of the eleven opposition leaders who were tried on the charge of organizing a plot to overthrow Piłsudski's rule and holding the Brest-Litovsk fortress during the election of 1930. He escaped imprisonment by fleeing to Paris.

While the unions are onto these tactics and are prepared to avoid them, they will still have to look out, for the Communists are capable of using new tactics which may be baffling at first. Figuratively speaking, they are likely to try to get by with all sorts of faked passports.—Milwaukee Post.

On their guard

Fortunately the unions are not showing any disposition to wrap their arms around the Communists here in this country just because they, the unions, sympathize with the Russians who are fighting the Nazis over there.

The unions have had too many sad experiences with Communist devils in their organizations in the last 10 or 20 years. It is not feasible to work with a group that insists upon being a group within a group, with secret caucuses, political machinations and unit voting within the union.

While the unions are onto these tactics and are prepared to avoid them, they will still have to look out, for the Communists are capable of using new tactics which may be baffling at first. Figuratively speaking, they are likely to try to get by with all sorts of faked passports.—Milwaukee Post.

A Lesson in Economics

Fred Kelly, who writes a good deal, says: "I'm often shocked over how little I remember of all I was supposed to learn in school. About all I recall from a course in economics is one little paragraph in which the author sought to illustrate how a plan intended to accomplish one thing may often have an entirely opposite effect. In a Western country wolves were destroying so many sheep that reward of \$5 a head was offered for every wolf killed. The result was that shrewd farmers started to raise wolves."

There is no history worthy of attention save that of free nations; the history of nations under the sway of despotism is no more than a collection of anecdotes.—Chamfort.

We have committed the Golden Rule to memory; let us now commit it to life.—Edwin Markham.

Great spenders are bad lenders—Franklin.

THE MARCH OF LABOR

A plaque of E. V. Debs

By John M. Wodk

There are many plaques of Eugene V. Debs. The plaster of Paris plaques can be purchased for fifty cents and are worth it. But Joseph M. Coldwell's copper plaque is different, not merely in material, but in the unique fact that it was made especially for him as a labor of love by him and Debs.

A few months ago we printed a letter from Joe, who lives in Providence, R. I. Some writer had assumed that Gene Debs, if living, would take the same attitude toward the present European war that he took toward the First World war.

Coldwell had associated with Debs in Atlanta prison, on a similar charge of telling what he thought of the other war, and he believed he knew what stand Debs would take. He said in his letter that Debs like himself, was an international Socialist and would be horrified by what Hitler has done to the millions of Socialists, unionists and others in many countries, and that he would not be indifferent to their fate.

I sent a clipping of his letter to Joe and enclosed a tiny note of greeting. Had I not enclosed the note of greeting, which gave my address, the chances are that I never would have heard of the plaque.

He replied to my note, saying that he was sending a plaque of Debs to me under separate cover and he wanted me to present it to the Brotherhood of Locomotive Firemen to be hung in the office of the grand secretary, the position Debs once held.

I do not know why Joe did not write to the brotherhood about it himself, unless on account of modesty.

Anyway I complied with his request and wrote a letter to the brotherhood's convention at Denver, which was in a five-week session, long enough to look after lots of details, and offered the plaque.

In about three weeks I got a letter from D. B. Robertson, president of the brotherhood, who apparently had not brought the matter to the attention of the convention at all, respecting it on the ground that Debs "was charged with having undertaken to disrupt our brotherhood by the organization of the ARU in 1894."

Of course that settled it so far as the plaque was concerned, but I wrote a letter to Robertson, in part as follows:

"Debs was not only the most distinguished member the brotherhood ever had, but he was also its most useful member. During the years of his official connection with the brotherhood, in addition to his secretarial and editorial duties, he was an untiring organizer, turning up in engine cars and meetings, here, there and everywhere, and getting splendid results. By unremitting and enthusiastic effort he multiplied the membership. The brotherhood owes him a debt which it will never be able to pay. At the convention it was, when, over the unanimous and insistent protest of the delegates, he resigned, they were so sorry to see him go that the affectionate leave-taking was a memorable event in the annals of labor. After the American Railway union was forcibly put out of commission, Eugene V. Debs attended conventions of the firemen and was received with open arms. Of course no man is perfect, and he made no pretense of being perfect.

He suggested that we have a memorial meeting and that I pinch hit for him by making the presentation. Such a meeting was tentatively arranged to be held on or around Debs' birthday, but the plan fell through on account of the state membership meeting. So, I just brought the plaque down and laid it on the desk in the party office. It now hangs on the wall. Naturally Joe Coldwell has a deep affection for it. He will be pleased to know that it hangs where Gene's gentle eyes look upon all who enter.—Milwaukee Post.

Live and learn

Labor unions have always been interested in many things besides the details of their own affairs. They have interested themselves in the general betterment of the lot of humanity. The public school system is largely their creation, as it was virtually created at the behest of early labor organizations. Labor colleges and all sorts of adult classes receive their support. More recently some of the international unions have been furnishing correspondence courses for their members. In places where the same subjects are not otherwise available to adults, this will be a valuable adjunct. We live and learn. But in the olden days there was not much chance to learn, or to live either for that matter.

Serve with a perfect heart, and a willing mind.—Bible.

SAVA NOTES

By SAVANKA

The concert date, November 30th, is drawing near, and every Sava member is busy with final rehearsals, and will be in tune for another fine Slovene program. The stirring, beloved "Oj zdrog om plahni ki svet" will be renewed with Edward Drasier singing the tenor solo in his lyrical, fine tenor voice. "Svarilo" will be another pleasing song arrangement with women soloists Anna Misik, Elaine Turpin and Dorothy Sodnik. Narodni venček is ever popular and another song garland has been selected for this concert. The workers' song "Slavak delavstvu" cannot be sung often enough and we will have it with unabounding crescendos and rousing spirit. There will be the new "Nekje v Franciji," "Oj večer je zo" and others.

Our "fantje" are certainly getting some practice at being "Ponočnjaki." It will be most amusing and entertaining to hear and witness their first rate interpretations and abilities in performing their respective parts. The previews of this production predicts a sure four-star rating. You should not miss it—November 30th!

A year ago we had the pleasure of introducing to our Slovene audience a talented and charming young singer, Ann Beniger. She won immediate acclaim at this "debut" and has been appearing at many various affairs ever since, so that now she is quite well-known among our people. This coming concert she will again be our guest soloist, and will sing several songs.

It is a good thing Savans are having colds a few weeks before the concert, so that all the coughing and sneezing can be done before the concert date, but it was unfortunate that the cold epidemic prevented us from appearing on the 10th Anniversary concert of "Hrvatska" singing society, November 2nd. Our folks recommend "žabjel" and insistingly urge tea saturated with this bitter herb for quick remedy of colds. It is so awfully strong and nauseating that it just about kills the person that drinks it as well; I know and still get the shivers everytime I am reminded of it—but you must try it, for truly it is a sure cure.

Reporting to Joe Coldwell I offered to return the plaque to him or to send it wherever he wanted it sent. I also suggested that we ought to think of some gallery or museum which would like to have it and where it would be seen, over the years, by millions of people; and I told him that in the meantime I was sure that the Socialist party of Milwaukee would be glad to have temporary custody of it.

He came back with a letter offering the Socialist party the permanent custody of the plaque.

He wrote, "I can think of no more appropriate place for the plaque than in the headquarters of the Socialist party of Milwaukee. It was Victor L. Berger who took advantage of Gene's imprisonment in Woodstock jail to supply him with Socialist literature. When Gene was released from jail he was given the greatest reception that any private individual of his time had received in Chicago. It was in that memorable speech that he declared his allegiance to Socialism. These must be many comrades in and around Milwaukee who knew Gene personally. The artist who modeled the likeness is William E. Klinefelter, of Cranston, R. I. The man who did the finishing in Hugh C. Dunbar, of North Attleboro, Mass. These comrades knew Gene Debs through their membership in the Socialist party, and credit is due them for the love and devotion to the memory of Comrade Debs which they put into their work."

He suggested that we have a memorial meeting and that I pinch hit for him by making the presentation. Such a meeting was tentatively arranged to be held on or around Debs' birthday, but the plan fell through on account of the state membership meeting.

So, I just brought the plaque down and laid it on the desk in the party office. It now hangs on the wall. Naturally Joe Coldwell has a deep affection for it. He will be pleased to know that it hangs where Gene's gentle eyes look upon all who enter.—Milwaukee Post.

Dr. Arch Not Among Sponsors of the American Slav Congress

Dear Editor:

I noticed in your comments in last week's Proletarec that my name appeared as a sponsor of the American Slav Congress to be held in Pittsburgh. For your information I wish to state that I am not a sponsor of this congress nor did any person have my permission to use my name. I have not seen the folder you describe nor have I used the title of Supreme Medical Examiner of the S. N. P. J. in any manner or form.

Just this evening, however, I found out that my name was used as well as other peoples names without their knowledge or permission. I also heard that this congress was called off and that there will not be a congress. What the reason was I do not know but my informer is reliable.

I am writing you this so that you will know the facts in this as far, at least, as I am concerned.

Very truly yours,

F. J. Arch, M. D.

Careful

Two Scotchmen entered a train and sat behind a very pretty girl.

"That's a bonnie lassie in front," remarked one of them. "Shall we speak to her?"

"Nay, mon, wait till she pays her fare."

Lying "Ads" Only "Harmless Puffery"

Members of the American newspaper Publishers' Association are a queer lot. Apparently they feel the Constitution places them in a position analogous to that of the ancient kings, who could do no wrong. Other individuals and enterprises and industries may be regulated, but Uncle Sam must permit newspaper publishers to conduct themselves pretty much as they see fit.

The publishers' last outburst has to do with advertising. The Federal Trade Commission and other government agencies have taken the position that "ads" must be reasonably truthful and accurate; in other words, that lies should be barred.

Of course, if these government agencies have their way, newspaper revenues may decrease. Therefore, the publishers are very indignant. They speak of lies as "harmless puffery."

That's a new one. Old Ananias would love it!

Seriously, we question if the publishers are advancing their own cause by such foolish performances. The American people firmly believe in freedom of the press, but they are not in favor of granting "licenses to steal" to gentlemen who happen to own newspapers. If the publishers continue to resist wholesome regulation, the people may become impatient and really swat them until it hurts. — Labor.

Hitlerism Must Be Defeated

New York City.—The world conference of the International Labor Organization adopted unanimously a resolution submitted by the United States delegation, headed by Frances Perkins, Secretary of Labor, asserting that the defeat of totalitarian aggressors in the war is vital and calling for immediate action toward the post-war reconstruction of Europe.

The resolution demanded planning at once "for the feeding of peoples in need, for the reconstruction of the devastated countries, for the provision and transportation of raw materials and capital equipment necessary for the restoration of economic activity, for the reopening of trade routes, for the resettlement of workers and their families under circumstances in which they can work in freedom and security and hope for the changing over of industry to the needs of peace, for the maintenance of employment, and for the raising of standards of living throughout the world."

Secretary Perkins, following the seconding of the resolution by delegates from numerous countries and the unanimous vote in its favor by the spokesmen of thirty-five nations, asserted that the document would receive the unanimous favor of the American people, whether isolationist or interventionist. She said:

"As an American I am deeply gratified that this resolution has been adopted by this conference, and particularly as it represents a truly American point of view, a view that separates us as a people. It is not merely the view of the American delegates in this convention; it is not merely the view of the government or of the present Administration of the United States.

"The items and details which are discussed, for example, in Paragraph 2 are the kind of objective and the kind of program which unite the American people, and this, I think, will find a ready response in all groups of people, all groups who are not here today but who represent the real meaning of American life. It is the objective of people who are extreme pacifists, of those who are in favor of the immediate entrance of the United States and participation throughout the country, this action has been taken in view of the fact that leading Polish, Czechoslovak and Slovenian organizations, all of whom have declared themselves in favor of all-Slav unity against Hitler and in support of President Roosevelt's foreign policy, are not participating in the present Congress.

Since the participation of the main Slav-American organizations is indispensable for any Congress of a national all-Slav unity which it is certain can be achieved or to give rise to misunderstandings or divisions between participating and non-participating bodies within the various Slav groups, the committee decided upon a postponement of the Congress in order to enable all Slav anti-Hitler forces in our country to find a common basis for assuring a genuinely representative Congress of all Slav Americans interested in supporting the struggle against Hitler.

The committee wishes to make it clear that the Congress has never had any other purpose than that of uniting Slav American groups for the achievement of this one objective.

The arrangements committee is confident that in the existing national emergency its action will contribute towards uniting all patriotic Slav-Americans and make it possible for the widest sections of Slav-Americans to come together in a truly historic national Congress of Slav-Americans. The committee takes this opportunity to greet the many Slav-Americans in the cities, counties and states that have joined together in support of our Government's fight against Hitler and feels that their continued activities for this purpose will contribute enormously to the historic task of uniting our Slav brothers and sisters in the defense of our great country and of assuring the liberation of all peoples from the yoke of fascist enslavement.

American Slav Congress Committee
Stephen Zeman, Jr., Sec.

(Comments about this Congress are in the Slovene section page 4.)